

דף יג

- כו. א. תרומת חמץ – מה ייעשה בה בארבעה עשר שחל להיות בשבת?
 ב. פקדון חמץ ביום י"ד בניסן, והמפקיד אינו נמצא להודיעו – מה יעשה בו הנפקד?
 ג. אלו סימנים היו עושים בירושלים להודיע לעם את זמני איסור החמץ?
 א. לדברי רבי אלעזר בן יהודה איש ברתותא שאמר משום רבי יהושע, י"ד שחל להיות בשבת, שורפים תרומות טמאות תלויות וטהורות מלפני השבת ומשיירים מן הטהורות מזון שתי סעודות כדי לאכול עד ארבע שעות (אעפ"י שמהתורה די בביטול, הלא סופה לילך לאיבוד, הלכך יכול לשרפה כעת. תוס'. וע' דובב מישרים ח"ג כב,ב). אמרו לו: טהורות לא יישרפו – שמא ימצאו להם אוכלים. אמר להם: כבר בקשו ולא מצאו.
 אמרו, לא זוז משם עד שקבעו הלכה כרבי אלעזר בן יהודה איש ברתותא.
 [לדברי רבי מאיר (טו כ:) מותר לשרוף הטמאות עם הטהורות ביחד. ואילו רבי יוסי אומר טהורה בפני עצמה ותלויה בפני עצמה וטמאה בפני עצמה. וע"ע להלן].
 לדעת חכמים, אם נשאר החמץ עד שעה חמשית בשבת, יאכילוהו לכלבי כהנים או יבטל בלבו (רש"י). ומשמע שאסור להאכיל לבהמת ישראל אעפ"י שמצוה לשרוף תרומה זו. ויש שצדדו החר בדבר (ע' קובץ שעורים; הר צבי יבמות סו: וע' מנחת שלמה סו"י סב, בבאור טעם האיסור).
 ואם אינו יכול לבערו והוא מבטלו – יכפה עליו כלי עד מוצאי יום טוב ומבערו בחולו של מועד (רי"א"ז).

דין ביעור חולין בי"ד שחל להיות בשבת – יתבאר אי"ה להלן מט.

- ב. פקדון חמץ בי"ד בניסן; הורה רבי במעשה שבא לפניו, להמתין עד שעה חמשית שמא יבוא בעליו וירצה לאכלו. ובשעה חמשית הורה למוכרו בשוק (עפ"י שומת בית דין. תוס' עפ"י ירושלמי) לנכרים – עד שלא ייאסר החמץ. ואמרו שאף על פי שנחלקו תנאים בפירות פקדון והולכים ומתקלקלים, אם הרשות ביד השומר ליגע בהם – הכל מודים בקלקול היותר מכדי חסרונם הרגיל, שמוכרם בבית דין, וכל שכן כאן שהפקדון יופסד לגמרי.
 מבואר בגמרא שגם לרבי מאיר שהחמץ מותר באכילה בשעה חמשית, לא ימכרנו לעצמו ויאכלנו – מפני החשד, אלא ימכרנו בשוק לישראל.
 א. לא מכרו בשוק; לדעת מגן אברהם (תמג סק"ה) חייב לשלם. ובחק יעקב מחלק בין שומר שכר לשומר חנם. ואולם רוב האחרונים פוטרם בשניהם מפני שאין זה מחיובי השומר אלא כהשבת אבדה (עפ"י משנה ברורה).
 ב. בכל אופן כשנשאר החמץ לאחר זמן איסורו – חייב הנפקד לבערו. ואף לדעת האומרים שאינו עובר עליו ב'בל יראה', הלא המפקיד מצווה לבער חמצו, וכל ישראל ערבים זה בזה (עפ"י ב"ה ומג"א והגר"ז תמג,ב).

פירות פקדון המתקלקלים והולכים – נתבאר דינם בבבא מציעא לח.

ג. שנינו, אמר רבי יהודה: שתי חלות של תודה פסולות מונחות על גג האיציטבא (שהיה גבוה ונראה לכל. מאירי). ניטלה אחת – תולים, לא אוכלים ולא שורפים. ניטלו שתיהן – התחילו כל העם שורפים. ובאר רבי חנינא, משום שאין מקריבים תודה ב"ד בניסן ובימי הפסח מפני החמץ שבה, לפיכך היו התודות הקרבות ביום י"ג מרובות מאד ונפסלו בלינה ב"ד, ומאותן חלות פסולות הטעונות שריפה היו נוטלים לצורך זה. [אבל חלות כשרות – אין להעלותן על גג האיציטבא, משום זלזול בקדשים והפסדם]. ואילו רבי ינאי אמר: כשרות היו (כלומר, אפשר להשתמש גם בחלות כשרות ולא רק בפסולות. מפרשים), אלא שנשפך הדם קודם זריקה [מתוך שהכל ממהרים להביא תודותיהן, אי אפשר שלא יישפך דמה של אחת מהן. תוס' עפ"י הירושלמי].

לפרש"י משמע שמדובר בחלות שלא נפסלו בלינה (ומשמע לכאורה שלפי דעה זו אפשר להקריב תודה ב"ד. וע' בחדושי הנצי"ב דרך אחרת), והיות ונשחט הזבח נתקדש הלחם קדושת הגוף ושוב אין לו פדיון [ואף לדעת רבי אלעזר ברבי שמעון שאינו קדוש אלא בשחיטה וזריקה – מדובר שכבר נתקבל הדם בכלי, וסובר שנחשב כבר כזרוק לענין זה שנתקדש הלחם], הלכך רשאים להעלותן על גג האיציטבא כיון שאין להן תקנה באכילה. ולפירוש ריב"א מדובר (לפי המסקנא) בשנשחט הזבח ב"ג ונשפך הדם, והרי עתה החלות פסולות גם בלינה.

משום רבי אלעזר אמרו: כשרות היו (וכשיטת רשב"ג שתרומה נאכלת כל חמש והוא הדין לחלות תודה, והיו נוטלים האחרונה בסוף חמש ואוכלים אותה. וכן משמע בירושלמי. תוס'). תניא, אבא שאול אומר: שתי פרות היו חורשות בהר המשחה; ניטלת אחת מהן – תולין, לא אוכלים ולא שורפים. ניטלו שתיהן – התחילו כל העם שורפים. בירושלמי אמרו שהיו נראות כחורשות ולא חורשות ממש, כי מסתבר שבירושלים נהגו איסור מלאכה ב"ד כיון שמתקבצים שם אף ממקומות שנהגו בהם איסור (תוס'). דעה נוספת יש בירושלמי, שהיו דולקות שם שתי נרות. ובשבת היו שני סדינים פרוסים.

דיני תודה שאבדה או אבד לחמה – נתבאר במנחות פ.

על קדושת שתי הלחם כשנעשו עבודות הכבשים שלא לשמן – במנחות מז.

ובדין 'כל העומד לזרוק כזרוק דמי' – ע' במנחות קא.

דף יד

כז. א. האם מותר לשרוף בשר קדשים שנטמא בטומאה קלה עם בשר שננטמא בטומאה חמורה, אעפ"י שמוסיף טומאה על טומאתו? וכיצא בזה בתרומה שנפסלה?

ב. האם אוכל מטמא אוכל?

ג. האם טומאת משקין לטמא אחרים מדאורייתא?

א. העיד רבי חנינא סגן הכהנים: מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר שננטמא בוולד הטומאה [פירש רב יהודה: בוולד וולד, ונעשה זה שלישי לטומאה] עם הבשר שננטמא באב הטומאה [שהוא ראשון, ועושה את זה שני], אעפ"י שמוסיפים טומאה על טומאתו [אם מדאורייתא, שבקדשים אכל מטמא אכל דבר תורה, אם מדרבנן – כדלהלן].

[ישנה דעה הסוברת שגם בשר שננטמא בולד הטומאה דרבנן (כגון כלי שננטמא במשקים), מותר לעשותו

טמא מדאורייתא בשריפתו. רבי מאיר, כפירוש רבי יוחנן, להלן טו].